

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА С, БРОЙ 19

СОФИЯ, 15 – 31 ОКТОМВРИ 2000 г.

ЦЕНА 0,40 лв.

http://www.aster.net/ort.church.bg
e-mail: synpress@bglink.net

- Факти срещу клеветата – Софийска митрополия опровергава клеветнически публикации
- 25-и годишен събор на Американската и Австралийската епархия на БПЦ

стр. 3

- От невежество към светотатство – за подмяната на храмовата икона в базиликата „Св. Софийа – Премъдрост Божия“

стр. 4

- Бахайската религия – история, доктрина и амбиции

стр. 5

- При света Петка в Яш – поклонническо пътуване в Румъния

стр. 6

- От празника на св. Иван Рилски – кратък репортаж и архиепископски слова

стр. 7

Литийно шествие пред храма на св. Димитър в Солун с икона и мощите на великомъченика

Тропар, гл. 3

Велик поборник в веци вселената те придоби, страсто-терпче, който побеждаваш езичниците; както посрами гордостта на Лий и Нестор вдъхнови на смел подвиг, т'ий, свети Димитрие, моли се на Христа Бога да ни дарява велика милост.

Разколът в посока Париж

Парижката енория в обширната Средно- и Западноевропейска епархия на Българската православна църква е една от най-значимите. Това е обяснимо: българската емиграция, живееща в осеммилионната френска столица, е многобройна и с традиции. Обригква я о. Петър Симеонов под омофора на Негово Високопреосвещенство митрополит Симеон.

Православните българи в Париж също имат своите проблеми. Напоследък те останаха без собствен храм. Засега има възможност да се служи в съботни дни в една неговляма църква, отстъпена любезно от друга православна общност. Това положение е временно, но не се знае точно колко ще продължи. Да се намери подходящо помещение в пренаселения и скъп град не е лесно.

Точно в този момент от кризисната ситуация се възползваха разколниците, начело със самозвания т. нар. „Софийски митрополит“ Инокентий. Неотдавна те незаконно ръкоположиха свой нов „епископ“ и не закъсняха да го введат в Париж. Онова, което те са заграбили от Църквата в България, очевидно не им е достатъчно. В странство, дори тя да няма кой знае какви имоти, има доста хо-

ра – те също са ресурс... Кой е новият разколнически лъжеепископ? Казава се архим. Климент. Някога към бил духовно чедо и клирик на БПЦ. Човек с немалко качества и достойнства. За съжаление – твърде неустойчив в църковно-православните си позиции.

Преди няколко години е бил свързан с неканоничната Задгранична Руска църква (със седалище Джорданвил, САЩ и със силни позиции във Франция).

Напуска България и се установява в Париж. Там преминава към друга, канонична православна общност на руската емиграция, под юрисдикцията на Цариградския патриарх. Получава енория и назначение.

Не се задържа дълго в лоното на Църквата. Впуска се в духовна авантюра и известно време се подвизава сред униятите.

Накрая пристига за известно време в България, но не за да се завърне в родната БПЦ, а да действа порешително срещу нея. Ръкоположен безблагодатно от Инокентий, скоро бива изпратен обратно в Париж с нова мисия – да отвлича заблудени и неукрепнали във вярата българи и да се раздор в Църквата ни зад граница.

ЦВ

Опити за религиозна глобализация

Търсенето на „всеобщ човешки консенсус“ в прехода към един „нов световен ред“ е идеята, заваляла политически и обществени на нашата планета.

Тези фрази започнаха да определят облик на дискусиите за това, как да бъде организиран следващият етап в обществения и политическия живот на нашата планета. „Всеобщ консенсус“, осъществяването на принципи като единство, мир, справедливост – фразеологията на хуманизма, с която се чертае Новият световен ред, някак естествено се съпътства от амбиции за

обединение на религиите.

Несполучливи опити за обединение се правят не само на социална, но и на доктринална основа.

Едно религиозно учение със своя идеология, която много добре се вписва в световните промени, жонглира гъвкаво с понятия като „нов световен ред“ и прилага на практика с шипка екзотичен ориенталски привкус принципите на глобализацията, е бахайската религия. Тази модерна общност има претенциите да превърне своята религия в световна. Тя действително отговаря на съвременните критерии.

Установяването на една световна религия се схваща като процес на обединение, осъществяван подобно на ладането на „желязната завеса“ или премахването на шенгенските визи. В нея няма граници и ограничения, всякакви религиозни учения са добре пристигли, т. е. пълен религиозен синкретизъм. Противоречивото и самоотричащо се учение, което в крайна сметка проповядва подобна религия, се компенсира с добър обществен имидж – борба със социалните нееднородности и инициатива в областта на екологията, културата, образованието. Бахайската религия е

нагледен пример за тези религиозно-идеологически тенденции, които вървят равно до рамо с новите обществено-политически течения. Бахайската религия много добре отговаря на изискванията за една модерна световна религия. Бахайците нямат развит култ, но храмовете им са пишни образци на архитектурата. И което е особено актуално, те действат като неправителствена организация.

От 1948 г. Бахайската международна общност е призната като международна неправителствена организация към Обединените нации. От 1970 г. тя има

консултативен статут към Икономическия и социален съвет и Детския фонд (УНИЦЕФ) на ООН. Тя също поддържа работни взаимоотношения със Световната здравна организация и е асоцииран член на Програмата за опазване на околната среда към ООН.

Пътят и философското учение на бахайците не са по-различни от тези на други еkleктични религиозни учения. В него са намерили място юдаизъм и индуизъм, християнство и ислям. Така че бахайската религия е по-скоро банална като подход.

В речника ѝ наред с единство, мир и справедливост присъства и модерна терминология – „нов световен ред“, например. Бахайската религия е в крак не само с терминологията. Методите ѝ на работа и транспарентност са подчинени на осъществяването на тази идея. Според нея преди повече от 100 години Бахаул-ла, основател на бахайското учение, прибавя до тази фраза, за да категоризира бъдещата поредица от сериозни промени в политическия, обществен и религиозния живот на света. „Скоро сегашният ред ще бъде сгънат и един нов ще бъде разстлан вместо него.“

На стр. 5

На 29 октомври Негово Светейшество Българският патриарх Максим навърши благодолствието 86 години.
Като поздравяваме нашия архипастър с рождения му ден, молишно му пожелаваше здраве, бодрост и обилна подкрепа свице в неговото благодатно служение.
На многая лета, Святейший владыко!

БЪЛГАРИЯ

Вести от Софийска епархия

На 14 октомври, Петковден, Негово Светейшество Българският патриарх и митрополит Софийски

Максим посети вярващите от столичния квартал „Орландовци“ и в присъствието на многоброен народ от-

служи празнична св. Литургия в храм „Св. Петка“ и отпрати своите благопожелания към богомолците.

В деня на св. Иван Рилски, 19 октомври, Негово Светейшество патриарх Максим, в съслужение с Високопроещенения митрополит Геласий, главен секретар на Св. Синод, и Високопресподобния архим. Николай, протосингел на Софийската св. митрополия, отслужи Божествена св. Литургия в храм „Св. Иван Рилски“ в гр. Перник, чийто све-

тец-покровител е преподобният Рилски чудотворец.

Негово Светейшество преподаде своето патриаршеско благословение на кмета на града и на благочестивите богомолци. Кметът от своя страна също приветства Българския патриарх и митрополит Софийски, изказвайки сърдечна благодарност за оказаната чест.

На 24 октомври, празника на чудотворната икона на Божията Майка „Всех скорбящих радость“, Светейшият патриарх Български и митрополит Софийски Максим, в съслужение с Макарполюския епископ Гаврил, протосингел на Софийска св. митрополия архим. Николай и храмовото духовенство, отслужи св. Литургия в столичния храм „Покров на пресвета Богородица“. В

него се намира и почита от населението икона от типа „Всех скорбящих радость“.

След светата служба Негово Светейшество посети Енорийския център към храма и се срещна с група деца, които радостно посрещнаха Българския патриарх. Младите възпитаници на енорията казаха молитвата „Отче наш“ и изпяха песнопението „Богородице Дево“.

Българският патриарх прие министъра на образованието

На 19 октомври следобед Негово Светейшество Българският патриарх Максим прие в Синодната палата министъра на образованието и науката г-н Димитър Димитров, по негова инициатива.

На срещата бяха обсъдени важни въпроси във връзка с вероучението.

Присъствяха Негово Високопроещеностен митрополит Геласий, главен секретар на Св. Синод, протосингелът на Софийска митрополия архим. Николай, о. Антон Вълчанов от митрополитския катедрален храм „Св. Неделя“ и проф. Славчо Вълчанов, преподавател по Стар

Завет и еврейски език в Богословския факултет.

Министър Димитров изрази твърда позиция и желание предметът да се нарича „Православно вероучение“ и съдържанието му да възпитават младите в православен дух и добродетелност.

От страна на Българската православна църква бе изказано желание предметът да бъде въведен като редовен.

Негово Светейшество патриарх Максим изяви своето задоволство от срещата и от добронамереността на МОН и лично на г-н Димитров към св. Православие.

Вести от Пловдивска епархия

На 14 октомври – Петковден – Негово Високопроещеностен Пловдивският митрополит Арсений отслужи тържествена св. Литургия в обновения храм „Св. Петка“ в с. Голям Чардак, Пловдивско, по случай храмовия празник.

В съслужение с митрополит Арсений в богослужението участие взеха и свещениците о. Кирил Тощев от с. Труд, о. Станчо Костов от катедралния храм „Успение Богородично“ в Пловдив, о. Танчо

Янчев от храм „Св. Иван Рилски“, също в Пловдив, и о. Димитър Милков от с. Строево. Официални гости на храмовия празник бяха кметът и зам.-кметът на община Съединение г-н Стоян Енчев и г-н Димитър Дончев, депутатът от Народното събрание доц. Григор Шиншков и началникът на Ш РПУ – Пловдив подл. Димитър Ставрев.

Възновяването на храма е по инициатива на енорийския свещеник на с. Голям Чардак о. Заприн Ванков и кмета на селото

Стоян Денчийски.

Храмът „Св. Петка“ е построен през 1850 г. Интересно е, че той е вкопан едно стъпало в земята и е построен без купол. По предание, запазено и до днес в с. Голям Чардак, големите иконостасни икони са дело на родоплянския Стойко Синапов от с. Левочево, наричан Краснописец. Преданието разказва още, че той бил убит в селото известно време след като изобразиал иконите. Гробът му остава неизвестен.

Божи дом, посветен на св. Йоан Кръстител

На 2 юли година Пловдивският митрополит Арсений направи първата копка на параклиса „Св. Йоан Кръстител“ на връх Мечи чал, община Чепеларе. Параклисиът е проектиран и финансиран от ръководството на фабриката за ски в гр. Чепеларе.

Само след три месеца – на 7 октомври 2000 година –

отново митрополит Арсений беше на връх Мечи чал – този път да освети новопостроения параклис. Както при първата копка, така и при освещаването на параклиса присъстваха стотици богомолци от Чепеларе и околността.

Параклисиът, посветен на св. Йоан Кръстител, е

нова проповед за Христа и свидетелство за православното присъствие по българските земи и Родопията на християнството още от първия век след раждането на Христос и се посвещава на двехлаждането годишнина от раждането на нашия Спасител Господ Исус Христос.

† IN MEMORIAM

На 20 октомври се навършиха две години от смъртта на ставрофорен иконом Славчо Иванов Савов, председател на църковното настоятелство на митрополитския храм „Св. Марина“ – Пловдив.

Бог да го прости!

Изминаха 6 месеца от смъртта на ставрофорен иконом Асен Димитров Маричев от с. Дългоделци, обл. Монтана.

Бог да го прости!

Духовни празници във Врачанска епархия

На 10 октомври в Черепишкия манастир беше извършено монашеско пострижение на Живко Стефанов от Бургас, който получи духовното име Зотик (животворящ, даряващ живот). Чинопоследованието на встъпване в манастира беше извършено от Негово Високопроещеностен Сливенски митрополит Йоанкиий по покана и в присъствието на Негово Високопроещеностен Врачански митрополит Калиник. На радостното събитие бяха още йеромонах Киприян (Казанджиев), и.д. протосингел на Врачанска митрополия, и братството на манастира: йеромонах Герасим (Георгиев) – игумен на Черепишкия манастир, йеромонах Софроний (Неделчев), йеромонах Филотей (Делянски), както и гости свещеници и миряни от епархията.

В словото си Сливенският митрополит Йоанкиий изказа своята искрена радост от духовното раждане на още един монах към братството на Черепишката свята обител. Той обр на особено внимание на великото ангелско житие на преподобния Зотик и на трудното битие, носещо дълга на монашеска обет пред Бога и Църквата за послушание, целомъдрие и нестяжание.

На 11 октомври във Враца, с благословението на Негово Високопроещеностен Врачански митрополит Калиник се проведе конференция под мотото: „Епархийски свещенически изпитни събеседвания“. Тя бе свързана с презентацията на книгата на Негово Високопроещеностен Сливенски митрополит

Йоанкиий „Размишления върху пастирското служение“. В книгата се изясняват проблеми от духовен и практически характер на пастира. Приведени са примери от живота и учението на отците и учителите на Църквата, които могат да бъдат пряк помощник на свещенослужителя в съвременния свят.

Денят започна със света Литургия в катедралния храм „Св. Николай Миряшкински Чудотворец“, отслужена от протосингела на Врачанска митрополия йеромонах Киприян и свещеници от епархията. Молитвено участие взеха Техни Високопроещеностен Врачански митрополит Калиник и Сливенски митрополит Йоанкиий.

В проповедта си на тема „Извършени грехове от пастирите, които им забраняват да сваждат дейността, през призмата на каноническите правила на Светата Православна Църква“, йеромонах Киприян акцентира върху съвременните проблеми на пастира. Той разгледа духовното падение като резултат от неспазиране на дадения обет пред Господа, неуважение към благодатта, изгрята при ръкоположението и неизпълнение на светоотеческите правила.

На конференцията бяха разисквани проблеми на епархията. Всеки един от свещениците представи доклад по предварително зададена тема от книгата на митрополит Йоанкиий.

Интерес предизвикаха докладите на свещеници с различна възраст и духовен опит. Дискусия последва темата, представена от ставрофорен иконом Гроздан Омарски: „Вредата от неправилния живот на свещеници-

те“. Свещеник Антон Попов изнесе доклад на тема: „Свещеното Писание за пастирското служение“, свещеник Николай Костадинов: „Светите отци за пастирското служение“, прот. Иван Нейков: „За молитвата“ и свещеник Георги Ценов: „Чистотата на съвестта и честата изповед“.

В събеседването със Сливенския митрополит свещениците от Врачанска епархия потърсиха отговорите на важни пастирски въпроси, залегнали в неговата книга.

В словото си Високопроещеностен Йоанкиий се позова на примери от живота на древни и съвременни велики паистри, като св. Киприян Картагенски, който каза: „Как Господ ще те чуе, когато ти сам не се чуваш“, св. Генадий патриарх Цариградски, св. Осад епископ Белгородски, св. Симеон Стълпник, св. Тихон Задонски, митр. Филотей Московски. В заключение той каза: „Закогато вършим възможното, Господ ще върши над нас невъзможното; а когато не вършим възможното, и Господ не ще извърши над нас невъзможното.“ В отговор Негово Високопроещеностен Врачанският митрополит Калиник изрази своята духовна радост и благодари за презентацията на книгата „Размишления върху пастирското служение“ с думите на св. ап. Павел: „Винаги се радвайте. Непрестанно се молете. За всичко благодарете; защото такава е волята Божия в Христа Исуса“ (1 Сол. 5: 16-18).

Дякон Иван ИВАНОВ

Храмът „Св. Димитрий“ във Видин на 100 години

През тази година се навършват 100 години от построяването на видинския храм „Св. Димитрий Солунски“. Във връзка с юбилея от 23 до 31 октомври в града бяха организирани различни прояви. Те са съвместно дело на Видинска св. митрополия и общината в града и включваха концерти, изложби, срещи с културни дейци от града и гости.

В навечерието на Димитровден, обявен за духовен празник на град Видин, в читалището бе организирана кръглата маса, на която лекция на тема „Видин в историята на БПЦ“ изнесе Видинският митрополит Доместиян. Изказвания направи и гостите на тържеството доц. Иван Желев, декан на Богословския факултет на Софийския университет, проф. Андрей Пантев, г-н Марко Семов, г-н Димитър Попов и др.

В читалището е организирана и изложба на снимки и документи, свързани с построяването на катедралата „Св. Димитрий Солунски“ преди 100 години.

На 26 октомври, Димитровден, в храма бе отслужена св. Литургия от Не-

гово Високопроещеностен Видинския митрополит Доместиян в съслужение с Браницкия епископ Амвросий, викарий на Видинска митрополия, о. Александър Карагин, председател на Московското подворие в София, румънския свещеник у нас протойерей Н. Опры и храмовото духовенство.

След св. Литургия бе отслужен молебен за град Видин и жителите му.

В храма присъстваха кметът на града, общински служители, много граждани.

В словото си за празника митрополит Доместиян отбеляза, че „Св. Димитрий“ във Видин е най-големият храм в България след „Св. Александър Невски“. Негово Високопроещеностен благодари на общинските светници, че са действали храмът да бъде включен в проекта „Красна България“ и да бъде ремонтиран за празника. Той благодари и на видинчани за това, че са достойно продължили на строителите на храма, които не са жалели сили и средства за да имат църква в града си.

Епископ Амвросий прочете поздравителен адрес от

Негово Светейшество Българския патриарх Максим. Негово Светейшество пожелаваша храмът да пребыде като светилник на града и да остане и за следващите поколения място за молитва.

Честванията на 100-годишнината на храма „Св. Димитрий“ във Видин могат да послужат като пример за отлична съвместна дейност между митрополия и община за благо на града и народа. Местната кабелна телевизия подробно и адекватно отразяваше тържествата и ги направи достояние не само на жителите на Видин, но и на целия окръг.

ДОКУМЕНТИ И СЪБИТИЯ

Факти срещу клеветата

Въз връзка с появилите се напоследък злонамерени слухове и публикации, Епархийският съвет при Софийската света митрополия се чувства задължен да изложи някои моменти от своята работа, които ще внесат яснота и прозрачност за дейността на ръководството ѝ.

В последно време бяха извършени две финансови ревизии на Софийската света митрополия: едната рутинна – от Св. Синод на БПЦ, а втората – от органите на Столичното управление на Държавния финансов контрол.

Първата ревизия започна през месец септември 1997 г. и по причина на гл. ревизор на Св. Синод г-н Викрен Михайлов все още не е завършила. Ревизиата, извършена от органите на СУ на ДФК, приключи с изготвяне на Ревизионен акт от 07.09.2000 г., съставен от финансовия експерт Любомир Димитров Гърков. Съдържанието на Ревизионния акт и особено заключението и препоръките категорично налагат извода, че в Софийската света митрополия няма извършени финансови нарушения. Злоупотребява се, по всяка вероятност от незнание, а може би и спекулативно, с факта, че копие от Ревизионния акт е предаден на Софийската градска прокуратура. Според чл. 21, ал. 8 за прилагане на Закона за държавен финансов контрол (Държавен вестник, бр. 2 от 07.01.1997 г.) извършващите ревизиите са задължени независимо от констатациите и препоръките на ревизиращите органи и независимо от това дали има, или не извършени престъпления от длъжностни лица да предадат копие от Ревизионния акт в четири еднобрани екземпляра на: ревизиращия орган, за Прокуратурата, за приличащата и за ревизионната служба.

През 1995 г. Българската търговско-промишлена палата, която наемаше голяма част от сградата, собственост на Софийската света митрополия на ул. „Сърбона“ № 11, освободи наемания от нея имот. По тази причина Епархийският съвет взе решение да потърси нов наемател, за което обяви конкурс чрез сградната за масова информация. Първоначалната оферта на най-сериозните кандидати беше 1 000 000 (един милион) щатски долара наем за срок от 10 години. Епархийският съвет след редица успешни преговори устна да завиши цената по предложението оферти на 1 400 000 (един милион и четиристотин хиляди) щатски долара. В крайна сметка беше решено имотът да се даде с договор за вещно право на ползване на Българо-Руска инвестиционна банка (БРИБ) при равни оферти с Бизнесбанк. Потвърждение за правилния избор е фактът, че БРИБ оцеля, а Бизнесбанк фалира. Ако решението не беше такова, понастоящем Софийската света митрополия не би могла дори редовно да изплатява заплатите на свещениците ѝ епархията, нито пък да задела пари за строителство и ремонт на храмове и манастири. Трябва да се отбележи, че получената цена за кв. метър канцеларска площ от 14 щатски долара е една от най-високите в централната част на столицата, като при това сумата беше изплатена предварително за целия десетгодишен срок на договора.

С помощта на ръководството на БРИБ Софийската света митрополия успя да си върне незаконно окупирания офис (помещенията на бившата сладкарница „Москва“), в който се беше самонастанила Бизнесбанк, при това без да заплаща наем.

С договор за вещно право на ползване офисът беше предоставен за нуждите на Българо-Руската инвестиционна банка. Този договор беше успешен и поради факта, че банката изплати стари задължения на наемателя – фирма „Тройник“, в размер на 70 000 (седемдесет хиляди) щатски долара.

Получените предварително значителни суми по договорите за наем за период от 10 години трябваше да се съхранят и оползотворяват по най-ефективния за Митрополията начин и в същото време да се предотврати евентуално блокиране на сметката ни от разкошниците, както се случи с банков сметка на Св. Синод и Софийската света митрополия през 1992 г. Поради тази причина беше сключен и договорът между Софийската света митрополия и Отдела за външни църковни връзки към Московската патриаршия. Отделно към договора има и декларация, подписана от архиепископ Климент – заместник-председател на Външния отдел на Московската Патриаршия, в чието съдържание изрично се подчертава, че парите са собственост на каноничната Софийската света митрополия.

Една от скандалните публикации във в. „Труд“

Максим крие 1,1 млн. долара по сметка на Руската църква

Въз основа на скандални публикации във в. „Труд“

Минималните данни в историята на Св. Синод и Св. Синод, които са изписани над границата. Софийската митрополия според тогавашния действащ финансов закон получаваше наемите си според фиксирания курс на долара (така е по договор), но в лева. Благодарение на договора с отдела на Московската патриаршия, а преди това с едно писмено споразумение с нея, ние с получението левове още същия ден кукувахме съответното количество валута, преди двайцатазина на лева на следващия ден. Благодарение на това по време на хиперинфлацията средствата на митрополията бяха спасени от минимум двайцестратни стопяване.

В периода на хиперинфлация, 1996 – началото на 1997 година, Епархийският съвет при Софийската света митрополия трябва да намери най-добрият начин за запазване на средствата си. Разгледани бяха няколко възможни варианта, след което се взе решение част от парите да бъдат вложени в недвижими имоти, които да се дават под наем. За целта бяха привлечени лицензирани специалисти, които предложиха над двайцест имота, подходящи за закупуване. Всички те бяха огледани на място от епархийските съветници. Имотите трябваше да бъдат представителни, за да имат бърза възвращаемост. С ре-

шение на Епархийския съвет бяха закупени два луксозни офиса, кафе-ресторант и два имота в строеж, намиращи се на бул. „Симеонски шосе“. С изключение на последните, останалите са дадени под наем при много добра наемна цена. Имотите (апартамент и мезонет с гаражи) на бул. „Симеонски шосе“ са пред завършване и с цел това да стане максимално бързо, Епархийският съвет взе решение да се изплати и последната вноска на строителя. За това, че цената е реална, имаме писмено потвърждение от лицензиран от Комитета по приватизация експерт. Възникналите затруднения и недоразумения между строителя и собственика на съседния на сградата терен и заведено то съдебно дело по този повод са причина, обектът да не бъде съвременно завършен и предаден. Имайки предвид, че за завършване строежа на сградата остават малко довършителни работи, предаването на обекта с Акт № 16 ще стане в най-кратък срок след приключване на съдебното производство. В тази връзка, всички ние знаем колко много хора си плащаха за нови жилища и там даже не бяха изпозвани и основите.

Неблагоприятните финансови икономически условия и силно занижената покупателна способност бяха причина за необходимостта от корекции на някои наемни по молба на наемателите (фирма „Храм“; фирма „Стокот“; банковия салон (бившата сладкарница „Москва“). Основанието на Епархийския съвет за вземане на решения за намаляване цените на наемите в общи линии са следните:

1. Намалените цени, които заплащат наемателите, никогане са били по-ниски от средните цени за наем в центъра на София.
2. В условията на разкоп смислари на т.нар. „митрополини“ Инокентий непрекъснато обикаляха и обикаляха наемателите на каноничната Софийската света митрополия, като им предлагат много по-ниски и съответно по-изгодни цени за тах на наема при положението, че договорите се сключват с „Митрополията“ на Инокентий.

3. Съгласно Търговския закон, раздел IV, член 307 „Съдът може по искане на една от страните да измени или да прекрати договора изцяло или отчасти, когато са настъпили такива обстоятелства, които страните не са могли и не са били длъжни да предвидят, и запазването на договора противоречи на справедливостта и добросъвестността“.

Точно такива обстоятелства бяха настъпили за всички наематели в страната през 1996 и 1997 г.

Епархийските съветници оставаме с дълбокото убеждение, че сме работили като върхащи хора и в условията на разкол, свръхинфлация и икономическа нестабилност сме защитавали максимално възможно интересите на Софийската епархия.

Подписали:

Макариполюски епископ ГАВРИИЛ,
ставрофорен свещеникополк Николай КОЦЕВ –
старши епархийски съветник при
Софийската света митрополия,
протоиерей Мина МИНЧЕВ – епархийски съветник при
Софийската света митрополия,
Васил ВАСИЛЕВ – началник на манастирски и
църковни имоти при Софийската света митрополия

† Американски и Австралийски митрополит ЙОСИФ

Вярност към миналото – отговорност пред бъдещето

XXV годишен събор на Българската епархия в САЩ, Канада и Австралия

Това на кратко е общието на тридесетдневната работа на 25-ия годишен събор на Българската източноправославна епархия в САЩ, Канада и Австралия, състоял се на 21, 22 и 23 юли 2000 г. във Вашингтон, САЩ.

Домакин и организатор бе младият свещеник о. Росен Радев, председател на българския православен храм „Св. Иван Рилски“ във Вашингтон.

На събора дойдох свещениците и делегатите от всички ни църкви в Америка и Канада. Австралийските ни изпратиха доклади и пълномощия да ги представяме в дискусиите и гласуването като пълноценни членове на епархията. Кворумът спомогна на събора да бъде наистина плодотворен.

Въдновение за по-активна работа ни даде 86-годишният ни протосинегел отец Петър Стамболджев от най-старата ни църковна община „Св. Троица“ в Медисън, Илинойс, основана

през 1907 г.

Голяма радост за нас бе новината за спечеленото съдебно дело за имотите на епархията в Ню Йорк, както и решението на отец Груйчо Пондмитров и ръководения от него храм „Св. София“ в Чикаго да се завърши в пълното благодатно каноническо общение с Майката БПЦ. На 17 септември т. г. предтои да направим първата копка на новия им църковен комплекс „Св. София“ в Чикаго.

Съборът прие като приятен дълъг временен ни задължението от Светейшият ни Патриарх да потърсим многобройните ни емигранти по местата, където няма организирани наши църкви, и да се постараме да ги утешим и въведем в църковните дела, ако те имат желание за това. Защото по примера на Майката БПЦ и ние трябва да държим будна българската съвест и да спомогаме за единението на българската народност в лоното на св. Българско православно. Защото

благото на народа ни изисква да имаме една единна БПЦ както в Родината, така и в диаспората.

Ето накратко по-важните постижения през изминалата година: спечеленото съдебно дело в Ню Йорк; закупуването на земя площ за построяването на нов храм в Чикаго; организирането на нова църковна община в Сидней; преутвърждаването на статута на църковната ни мисия в Бостън; приемането на нов свещеник на епархийската ни катедрала в Ню Йорк; утвърждаването на втори енорийски свещеник при църквата ни в Детройт и др.

Ето и програмата ни за напред: изготвяне на процедурата по приемането на други храмове в нашия диоцез; честване на 2000 г. в отделните ни храмове до края на 20 век; пререгистрацията на епархията ни с новия коригиран Устав за напред; отразяване на 85-годишнината на храма ни в Индианаполис през октомври 2000 г.; избиране на нов Епархийски сме-

сен съвет; ползване на Епархийското ни църковно настоятелство; изготвяне на нова програма за неделните училища; работата на младежките, сестринството и културните клубове през 21 век; утвърждение издаването на епархийския ни бюлетин; обсъждане програмата за изпращане на лекарства за България по надлежния ред; подобряване финансовото състояние на епархията и предстоящите епархийски събори през 2001 г. в Акрон, 2002 г. в Ню Йорк и 2003 г. в Чикаго.

Със специална резолюция се отбеляза повишаването на о. Марко Косев с офицант ставрофорен свещеникополк и на о. Росен Радев в протоиерейство; ревностното служение на о. Кръстан Вукашинов в „Св. Троица“ – Торонто; успешното приобщаване на новите и стари членове от о. Валери Шумаров от „Св. Кирил и Методий“ в Канада; увеличаване на енорийците на о. Димитър Ангелов в „Св. Стефан“ – Индианаполис; напредъкът и братската спол-

га между о. Панайот Памуков и о. Михаил Арбанас в „Св. Климент Охридски“ – Детройт; активната дейност на о. Димитър Райт, о. Христо Христов, о. Стефан Митов, о. Владо Бакърджиев, о. дякон Васил Русин и о. дякон Васил Валасе от „Св. Тома“ в Акрон, както и многообразната дейност на о. Груйчо в „Св. София“ – Чикаго.

Ето и някои от проблемите, които предстои да бъдат решени: Как да запазим българската явря, език и традиции в новите ни американски, канадски и австралийски домове; Как да задържим и обригчим старите български родолубци; Как да ободим патриотичното настроение на „средното“ поколение, което вече е изморено и обезсилено; Как да задържим българското чувство у младежите, които не виждат никаква перспектива в това да притежават български паспорти; Как да убудим и тях, които не идват на църква, че тя е „малка България“ за общините ни в Ню Йорк, Чикаго,

Стянтон, Вашингтон, Акрон, Бостън, Детройт, Сент Луис, Торонто, Мелбърн, Аделаида и Сидней, и накрая, как да утешим православните българци, че Новото хилядолетие ще бъде поощро към нас.

Няма Църква без народ, не би следвало да има и народ без Църква. Нещо, което важно и за нас българите. Без Църква няма вяра, няма и нация, колкото и доброжелателна да е държавата, от която сме излезли, колкото и гостоприемна да е държавата, която ни е приела като политически или икономически емигранти.

Българската православна църква възвръща сярковните чувства към България. Това трябва да разберат и правителствата на България, за да вървим заедно напред.

Така че, нека ведно всички българци да поддържаме Българската православна църква с вярност към миналото и отговорност пред бъдещето. Амин.

От невежество към светотатство

Подменена е храмовата икона в базиликата „Св. София – Премъдрост Божия“ в столицата

Наскоро храмовата икона от иконостаса в раннохристиянската църква „Св. София – Премъдрост Божия“ в столицата беше умислено подменена. Това светотатствено деяние бе извършено от храмовото духовенство по нареждане „свише“, малко преди поредното честване на подменения храмов празник като „ден на София“.

Поръчителите на деянието са свещите люде, които искат да издигнат паметник на Лъжесветасофия (да не бъде!) в центъра на богоимения столичен град. А извършителят е лъжемитрополит Инокентий, който се намира в клинелни отношения спрямо тях.

Целта на подмяната е да се премахне един важен свидетел, който разобличава първоначалното невежество и последвалата непочтеност в политиката на Столичната община по духовните въпроси.

Зашто в началото наистина по невежество много люде смятаха, че столичният храм „Света Со-

фия“ е посветен на едноименната мъченица. Но след многобройните публикации по тази тема през последните няколко години (включително и в „Църковен вестник“) вече всички по-годе образовани люде знаят, че „храмовият празник“, честван на 17 септември, е плод на недоразумение. Знае го и градоначалникът, знае го и неговият скип по културата, наследството и духовността. И наместо да си признаят предното незнание, те се опитват да го прикрият с непочтени действия, стигащи чак до светотатство.

Неоспорим факт е, че нито един от храмовете именуван „Св. София“ не е бил посветен на едноименната мъченица. Всички те са били посветени на Светата Премъдрост [на гръцки AGIA SOFIA] Божия, т. е. Бог Слово, т. е. Христос.

Съответно техните древни храмови празници са били Господски празници (Рождество, Преображение и пр.), а в значително по-късната видоизменена руска традиция – Бого-

родичия.

И нашата столична базилика „Св. София“ е била посветена на Божията Премъдрост. По този въпрос в науката никога не е имало и не може да има спор. През време на турското иго обаче този храм е обрнат в джамия и традицията се е изгубила. Тя е била неизвестна на онези, които възстановяват в самия край на миналия век богослужението в *ожия кораб* на намиращата се в разруха древна църква. Разсъждавали са по „бабешки“ и са чествали мъченицата София. Това обяснимо и извинимо невежество е продължило три десетилетия.

В началото на 30-те години на нашия век обаче, във връзка с реставрирането, обновлението и освещаването на целия храм, тогавашният Софийски митрополит Стефан (бъдещият ексарх) възвръща върно христологично тълкуване на храмовото посвещение и възвежда като храмов празник Благовещение.

Тъкмо тогава – очевидно по внушение от митрополита – бива изработена и

възпрозната софийна храмовата икона, която да онагледя и утвърди истинското апостолско и светоотческо тълкуване на Божията Премъдрост, което произтича от писанията на св. апостол Павел и безброй светители, като Атанасий Велики, Йоан Златоуст, Василий Велики, Дионисий Ареопегит, Максим Исповедник, Григорий Палама и пр. – та чак до архиепископ Серафим (Соболев) в нашия век и в нашата столица.

Иконата е дело на художника Господин Желязков. Изработена е в периода 1933 – 34 г., като част от една много голяма поръчка икони за украсата на храма след неговото възстановяване. Тя представя върното богословско тълкуване на посвещението на древния храм „Света София“: църквата е посветена на Божията Премъдрост, т. е. Бог Слово, т. е. Христос.

Спасителят е изобразен като Емануил с кръстовидно разперени страни ръце. Зад Него е сцената, която изрично указва Господския храмов празник на базиликата: Благовещение. Дотогава подобно иконографско решение на тази тема не е имало.

Забележителна е прозорливостта на духовния автор на тази икона. Тъкмо във времето, когато в Париж кипят разгорещените спорове около „софиологическата“ ерес на прот. Сергей Булгаков, основана дояквде и на предниши погрешни иконографски уклони в Русия, у нас се отговаря – чрез Господския софийен храмов празник и Господската софийна икона едно дълбоко истинно христологическо тълкуване. Много по-късно това тълкуване ще се потвърди с разкриването на стенописите от XIV век в Хрельовата кула на Рилския манастир. Там също Христос-Премъдрост е изобразен като Емануил.

Изобщо тази икона, макар и в посредствен академичен стил, е едно славно българско достойние в иконографията на високата софийна тема. И вероятно единственият значим принос на следосвобожденска България в същинското богословие на иконата.

И как ли е посмьл храмовият свещенослужител, който е *целува* тази честна икона, да я предаде, да *притъпи*, да сложи ръце върху нея и да *я хване*? Не си ли е спомнил словата: „Когато целуна, Той е; хванете го“ (Мат. 26:48) и понататък: „Тогавя притъпиха, сложиха ръце на Иисуса и Го хванаха“ (26:50)?

Сигурно е, че иконата не е свалена за реставрация. Както и другите иконостасни икони, тя беше в много добро състояние. Освен това на нейно място е поставена специално

Храмовата икона „Христос Премъдрост Божия“, заменена днес с иконата на св. мъченици София и дъщерите ѝ Вара, Надежда и Любо

направена за *целта икона-заместител* – изобразяваща четирите мъченици Вара, Надежда, Любо и София. Тази икона е копие на подобна творба на Господин Желязков, но творбата не беше храмовата икона, а стоеше на отделен проскинитарий. Преди време тя изчезна от там. Сега на нейното място е направена друга подмяна: с „икона“ на „канонизираня“ от неканоничниците дякон Игнатий – Васил Левски.

Всичко това свидетелства за умисъл, за уделно съзнание и извършителите на деянието.

Но защо? Защо арестуват софийната Христова икона?

Защото тя живее. Защото действва. Защото отговаря Христа и Преданието срещу техните неприятелски, гонителски и подменили. Защото разпространява познанието и разобличава невежеството.

Защото свидетелства срещу другото голямо светотатство, което ни се готви от Столичната община:

изработването на новозически идол, кошунистено наречен „Света София“ от своите създатели, който да бъде (да не бъде!) поставен в средата на града, носещ името на Божията Премъдрост!

На времето мкметъ Янчулев по невежество обявя за „ден на София“ 17 септември – празника на светниците Вара, Надежда, Любо и София.

Сега обаче посятото невежество дава своите отровни плодове, които се израждат в светотатство.

Ето как пред очите ни арестуването на една икона я превръща в изповедник. И в още по-голям разобличител. И тъй става още по-жива. И още по-действваща. И още по-важна. Тя свидетелства, че съвсем напрасно са усилията на онези, които работят против Божията Премъдрост.

Защото всяка лъжа, когато бъде разобличена, работи за Истината, т. е. за Христа.

Георги ТОДОРОВ

Нашите „делнични“ негеди

Петковден, Димитровден, Ивановден, Гергьовден. Все големи празници на славни и тачени светци – покровители на нас, които носим техните имена, и на св. ни Църква, която им е посветила храмове, тържества и молитви.

Изпълват се църквите ни през тези дни. От сутрин до вечер не секват опашките от хора, дошли да се поръсят и помажат за здраве, да целунат ликозете на Божните угодиници. Иконите са отрупани с цветя и свещниците не пробират пламналите свещи на богомолщите.

Въпреки немотията, в касичките ваят монети, че и левчета. Църковните и манастирските дворове се изпълват с ухаенето на курбаните и пресния хляб. Благочестива, добродетелна навалища...

Идва обаче неделя. Така да се каже, обикновена, „редова“ неделя, без други особени празници. „Делнична“ неделя...

И тогава църквите са полуразни. Спокойствие и ред. Тридесет-четиридесет души средно за нафара.

Къде са тълпите от големите „именишки“ празници, къде са ревнителите на благочестието в неделя?

Няма обикновена неделя!

Всяка неделя е велик Господски празник, малък Великден, Възкресение Христово.

Къде е това съзнание у нас? Как е възможно да сме го забравили?

Големият църковен

писател и духовник от руски произход о. Александър Шеман в критичен дух пише за т. нар. „неделна християнство“, за онези, които са християни само в неделя, а в останалите дни са изцяло отпаднали на света.

У нас обаче проблемът се оказва по-друг. В неделя християните ги няма на църква, за да се появят на други празници, които по свое усмотрение са определили като по-големи и по-важни.

Едни „си почитат“ само св. Мина, други много ги е страх „да не разсърди св. Петка“. Има и такива, дега тръпнат от ужас да не би да не им се даде тази година видение на Кръстова гора, макар че са преношували 3-4 дни на открито. И после чакат да дойде „обикновената неделя“, та да отпочинат от трудовите си, да се наспят след умората от големия празник или да свършат някоя полезна работа, вместо да отидат на църква.

Неизкоренено езичество и бабешко суеверие – ето за какво говори подобно мислене. И ако не променим разбиранята и личните си съображения в съгласие с Църквата, нашето благочестие ще бъде обидано за светците и няма особено да се отличава от греха.

Неделя е ден на възкръсналия Господ, ден Първи и Осми едновременно, образ на вечността, на Царството Божие.

Ако пренебрегваме неделния ден, пренебрегваме Христа. С какви очи тогава ще признаваме паметта на мъченица, който за Него е пролял кръвта си? Как ще целунем иконата на преподобия или светителя, чийто живот не е пример за нищо друго, освен за подражание на Господа и за действително на Неговата благодат.

Св. Петка, св. Димитър, св. Георги, св. Мина, св. Николай, св. Иван Рилски, св. Йоан Златоуст, Василий Велики, Григорий Богослов, св. апостоли – всички те са празнували Възкресението на Спасителя, унищожението на смъртта, посрамването на дявола; всички те са проповядвали Христовото слово и са се уповавали на Христовото име.

Всяка неделя Църквата ни призовава да си спомним това.

Благост АНГЕЛОВ

Опити за религиозна глобализация

От стр. 1

Бахаите смятат, че са открили онзи формула (или както самият Бахаулла я нарича „чужда система“), която може да превърне в реалност думите на пророк Исая за времето, когато народите „ще изковат от мечовете си палешници и от копията си сърпове... нито ще се учат вече на война“.

Макар да не отричат, че за подобно преобразяване е нужна промяна във всеки отделен човек, те акцентират на общочовешки принципи, завещани им от Бахаулла. Разбира се, тези промени могат да бъдат осъществени след определени политически, социални и други общес-

твени реорганизации и като имаме предвид воедешата роля и важните обществени позиции, които заемат бахаите, явно твърдо се следва пътят на външните промени.

Всяка схематична религиозна идеология може да добие ключови позиции, когато в системата ѝ намерят място нови обществено-политически ориентации, когато секуларизмът се издигне в знаме и идеология.

Православната църква християна секуларизма като заплаха за своята мисия и от древност води борба срещу проникването на светския дух в лоното си. Без да избугват света, православните християни виждат преобразяването на общество-

то като преобразяване на личността, оттам и на човечеството. И в този смисъл ние сме реалисти. „Утопично е всяко желане за преобразяване на обществото посредством търсенето на подходяща социална система. Важна е не системата, а начинът на живот. Това не означава, че не присъема всяко усилие за подобряване на някои лоши социални условия в посткомунистическите и болни общества, които в по-голямата си част не приемат Божието Слово“ — пише Йеромонах Иларион, съвременен православен богослов. Преобразяването на личността обаче не е възможно без благодатта на Светия Дух. Затова и ед-

на човешка организация не би могла да осъществи делото на Църквата, чийто Глава е Христос, Синът Божий и чийто членове се възражда чрез действието на Светия Дух. Няма дейност в света, било миротворческа, било милосърдна, която да замени спасителната мисия на Църквата, която няма истинска добродетел, която да не черпи своите сили от личното общение с Бога. Затова православните християни се чувстват призвани да участват в „създаване на тялото Христово“, а не в изграждането на един привидно справедлив световен ред. Идеята за единство виждат осъществена при изпълнението на апостолски-

те думи: „докде всинна достигнем до единство на вярата и на познаването Сина Божий, до състояние на мъж съвършен, до пълната възраст на Христовото съвършенство“ (Еф. 4:12-13). Това преобразяване на личността, което единствено може да промени и обществото, се изразява в „познаването на Сина Божий“. Апостолът говори за мистичното, благодатно познаване на Сина Божий, което се постига чрез духовно просветление и с което са удостоени единствено очистените от страстите на плътта и душата. По примера на тези свети люде християните виждат своето спасение единствено в общени-

ето с Бога.

Бахайската общност е пример за една юридически издържана международна организация, която се стреми да осъществява чисто човешки идеали като мир, справедливост и, може би, това е единствената полза, която принася. Но именно в нея можем да открием потвърждение на критериите на съвременното общество за световна религия. Да заместят богочовешки институт — Църквата с общественостепримила светска организация и постепенно да отхвърлят личното общение с Бога като единствен път към спасение и вечен живот.

Мария ИВАНОВА

Бахайската религия

История

През 1844 г. на 22 май в гр. Шираз, Персия, Али Мохамед (известен по-късно с името Баб), по-късно на „пророка“ Мохамед, се обяви за очаквания вече 1000-лунни години от последователите на шитейския ислям Махди. Скоро новината, че имама Махди се е завърнал, обиколила цялата страна и голяма част от населението прерла учението на Баб. По искане на ислямското духовенство държавната власт предприела репресивни мерки спрямо бабистите, както били наричани последователите на Баб. На 9 юли 1850 г. Али Мохамед е разстрелян в гр.

г. изгнаниците са преместени в Исфабул. От 21 април до 2 май 1863 г., докато се приготвял керванът за пътуването, Бахаулла събрал неколцина от другарите си в една градина, която нарекъл Ризван (Рай), и им съобщил, че той е предсказан от Баб Божии пратеник. След близо четиринадесет месеца пребиваване в столицата на Османската империя Бахаулла и сподвижниците му отново по искане на Персия са заточени от Високата порта в Одрин, където той вече открито обяви своята мисия. Една част от бабистите не приели Бахаулла за очаквания от тях Божии пратеник и се отделили под ръководството на неговия природен брат Мирза Яхия. Бабистите, които продължили да следват Бахаулла, започнали да се наричат бахаи. Принудено да неспрестанно борби между бабисти и бахаи, османската власт през 1868 г. изпратила на заточение Бахаулла и привържениците му в града-затовор Ака в Палестина, а Мирза Яхия и последователите му — на остров Кипър. След кратко бедуване Бахаулла починал на 29 май 1892 г. в именето Бахджи (в околините на Ака), като посочил своя син Абдул Баха за изпълномощен тълкувател и разпространител на учението му. С помощта на д-р Хейрала и чрез своите мисионери обиколки от 1911 г. до 1913 г. Абдул Баха (Слугата на Баха) успя да разпространи бахайската религия в Европа и Северна Америка. На 28 ноември 1921 г. той починал, оставяйки за Пазител на вярата своя внука Шогри Ефеци Рабани, който ръководил бахайската общност до смъртта си през 1957 г. От 1963 г. бахайската общност е управлявана от избрания от всички бахайски национални духовни съвети Световен дом на справедливостта.

Доктрина

Бахаите вярват в един Бог, напълно непознаем по същност, който е сътворил всичко от съвечната на него материя. Според тях не е имало момент, когато да не е съществувало творение, а също така и неговият венец-съвършения човек, защото, ако приемем такава твърдене, значи да твърдим, че в този момент не е съществувал Бог. Бахаулла смята, че човечеството неспрестанно се развива, като движеща сила на тази еволюция са Божните проявления, т. е. съвършените хора, чийто души са съществували преди тяхното физическо раждане. Да се получи знание за Бога, за него означава да се проумеят и опознаят Божните качества, които до известна степен се отразяват от всяко Негово създание. Единствено Божните проявления като съвършено полирани огледала отразяват в пълнота светлината на Същето на Истината, т. е. Божните качества и атрибути. Всяко едно проявление по време на своята мисия актуализира Божното откровение, като се съобразява със степента на развитието, до която е достигнало в дадения момент човечеството. Бахаите приемат съществуването на девет Божни проявления: Авраам, Крещан, Моисей, Зороастър, Буда, Христос, Мохамед, Баб и Бахаулла. За тях Христос е само едно от поредицата Божни проявления. Те отхвърлят християнското учение за Св. Троица, възкресението, възнесението, божественото достойнство, богосъщността, второто пришествие на Иисус Христос, слизване на Св. Дух на Петдесетница и др.

Критика

Самият Бахаулла признава автентичността на текста на светещите книги и че те съдържат и до днес непроменените думи на Божните проявления. Библията е една от тях. Тя обаче напълно отрича бахайското учение. Според ба-

същността на Бога е непостижима за нас (вж. 1 Тим. 6:16). За Божията същност и свойства ние можем да знаем само това, което Той Сам е благоволил да ни открие, но не отразявайки се като в огледало в никакви Божии проявления, а общувайки директно с праведните хора: „И слезе Господ в облачен стълб, за застана при входа на скинията, и поквика Аарона и Мариама, и те излязоха и двамата. И рече: чуйте Моите думи: ако между вас има пророк Господен, аз му се откриям във видение, на съгласно с неговото е слово, обаче с Моя раб Моисей... аз говоря с него уста с уста, и явно, а не с гатанки, и той вижда образа на Господа“ (Числ. 12:5-8). Още от първия стих на Библията научаваме, че Бог е сътворил всичко видимо и невидимо (вж. Бит. 1:1), но не от съвечната Муматерия, а от нищо. В оригиналния еврейски текст е използван глаголът „бара“, който се употребява само по отношение на Бога, и то, когато твори не от нещо, което е вече съществуващо, а нещо ново, чуждо. Ако приемем, че материята е съвечна на Бога, ние ще изпадем в дуализъм, а бахаите също вярват в един бог. Най-пълно познание за Бога човечеството получи от възплътения се Син Божий — Богочовека Иисус Христос: „Бог никой никога не е видал; Единородният Син, Които е в недрата на Отца, Той Го обясни“ (Иван 1:18). Той обаче проповядваше един Бог в три Лица. Още в Стария Завет свидетелства за триницата на Бога са многоройни: „Преци да сътворим човека, Бог казал: „Да сътворим човек по Наш образ и Наше подобие“ (Бит. 1:26). Други подобни места, говорещи ясно, че Бог има три Лица и една същност, са: „И рече Господ Бог: ето Адам стана като един от Нас да познава добро и зло“ (Бит. 3:22); „И рече Господ... нека слезем и съснем там езичеството им тъй, че един да не разбира езика на другото“ (Бит. 11:6-7). Обрязването, което било знак на завета на Авраам и потомците му с Бога (вж. Бит. 17:1-14), е заместено

И РЕЧЕ СТАРЕЦЪТ...

Преп. Варсануфий Велики

За приятеля-еретик

Убеждавай го да познае истинската вяра, но без да се съгласяваш с него и без да се стремиш да узнаеш разсъжденията му, за да не се заразиш с неговата отрова. Но ако той пожелае да получи за себе си полза и да чуе истинската Божия вяра, приведи го към светите отци, които могат да са му от полза в Христа, и така ще му помогнеш, без да навредиш на себе си. Но ако след първото и второто увещание не се поправи, от такъв страни, по думите на апостола (Тит. 3:10). Защото Бог, както говорят отците, не желае човек да прави нещо срещу своите сили. Ако видиш, казват те, давещ се в река — не му подавай ръка, за да не те повлече след себе си, та и ти да потънеш с него, а му подай жезъл (тогата) и тогава го изтегли, ако не можеш — остави жезъла в ръцете му и ти ще се спасиш.

Някой от отците имал другар, когото обичал в Господа и всички го считали за православен, но се оказал еретик в разсъжденията си. Тогава той бил изоставен от тези, които го обичали. Но като разбрали впоследствие, че той явно иска да отстъпи от Църквата, решили да отидат и да му се поклонят. Опасявали се да не би той да извърши замисленото, воден от печал, и така те да носят вина за неговата постъпка. Но преди да извърши намисленото, отишли и попитали за всичко преп. Варсануфий.

„Болестта си е болест, наставил си той. Не показвайте лицемерно внимание, защото във си ги поклоните не защото сте виновни пред него, а за да не отстъпи той от Църквата.“

„Ако той все пак го направи, а ние се срещнем с него — да го поздравим ли или не?“

„Каквото е отношението ви към всичко подобно, по същия начин се отнасяйте и към него, поставяйки го в същото това число.“

но от Христос с кръщението (вж. Кол. 2:11-12), извършвано „в името на Отца и Сина и Светия Дух“ (Мат. 28:19). Следователно християнският Бог, е Когото християните са заключили своя завет, притежава една природа и три Лица. Така е разбирал думите на Спасителя и любимият Му ученик св. ап. и евангелист Иоан Богослов (Иван 21:20-24): „Защото Трима са, Които свидетелствуват на небето: Отец, Слово и Светий Дух; и Тия Тримата са Едно“ (1 Иоан. 5:7). За своето божествено достойнство свидетелства Сам Христос: „Вие Ме наричате Учител и Господ, и добре казвате, понеже съм такъв“ (Иван 13:13), а също и св. ап. Павел: „Гледайте, братя, да ви не увлече някой с философия и с празна измяма според човешкото предание, според стихните световни, а не според Христа; понеже в Него телесно обитава всичката пълнота на Божеството“ (Кол. 2:8-9).

Отново св. ап. Павел разкрива най-точно значението, което има за християните телесното възкресение на Иисус Христос: „Ако пък Христос не е възкръснал, то празна е нашата проповед, празна е и вашата вяра... тогава и ония, които са умрели в Христа, са загинали!“ (1 Кор. 15:14-18).

Бахайското вероучение няма нищо общо със Светеното Писание и е библийски неиздържано. Но кой всъщност е Бахаулла? Обиваеяйки се за завърнали се Христос, той попада под ударите на Словото Божие, което на този въпрос дава следния отговор: „Пазете се да ви не прельстят някой. Защото мнозина ще дойдат в Мое име, говорейки, че съм аз; и ще прельстят мнозина... Тогава, ако някой ви каже: ето тук е Христос, или ето, там е, не вярвайте...“ (Марк. 13:5-6, 21-23). Освен това всеки православен християнин винаги трябва да помни думите на св. ап. Павел: „Но ако дори ние, или Ангел от небето ви благовестим нещо по-друго от това, що ние ви благовестиме, анатема да бъде!“ (Гал. 1:8).

Стефан ИЛЧЕВСКИ

Гробницата на Баб в Хаифа, свято място за бахаите

Табриза, а през следващите две десетилетия над 20 000 бабисти са жестоко избити.

Един от първите и най-видни бабисти бил персийският благородник Мирза Хусейн Али, който през 1852 г. е арестуван и хвърлен в най-страшния по това време за Персия затвор Сия чал (Черната яма). Сред ужаса, агонията и мрака Хусейн Али получил „насын“ откровение от Бога, че той е предсказан от Баб Божии пратеник. През януари 1853 г. Бахаулла (Божия слава — име, което получава от Баб през 1848 г.) и неговото семейство са прокудени от Персия. За място на своето заточение те избрали гр. Багдад, откъдето през следващите 10 години Бахаулла ръководел бабистката общност. По искане на персийското правителство през 1863

ЦЪРКВИ И МАНАСТИРИ

† Смоленски епископ Нестор

Възстановяването на храм „Св. Атанасий Велики“ в с. Свети Влас, Бургаска област

Историчните Васил Златарски, Петър Никол, Петър Мутафчиев, Васил Георгиев и други дават редица исторически известия за средновековните манастири по Черноморското крайбрежие. От тях особено интерес представляват петте т. нар. „Месемврийски“ манастири (от старото име на гр. „Несебър – Месемврия“): „Св. пророк Илия“, „Св. ап. Андрей“, „Св. ап. Петър“, „Св. свещеномъч. Власий“ и „Св. Анна“ (девически).

По-известен от тях бил манастирът „Св. Власий“ или „Св. Влас“, както го наричали местното население. През XIV и XV в.

той е ставропигиален, а по-късно минава под управлението на несембрийския митрополит. В началото на XVII в. манастирът е ограбен и разрушен от морски шпрати, но остава името си на близкото село. Жителите на с. Свети Влас през 1856 г. издигат храм в чест на св. Атанасий Велики.

Гледан и не мога да повярвам, че отново съм в някогашния разграден и буренясал двор на стария и поруган храм „Св. Атанасий Велики“ в китното крайморско село Свети Влас. Сега всичко тук е променено. Дворът е ограден с голяма бетонна ограда, която завършва с красива желязна плетеница.

Грижливо се поддържат тревна площ, рози и пъстри цветя. Зад тях издига снага обновеният храм с нова камбанария и великолепен метален кръст над купола. Мойт приятел г-н Ангел Ангелов, богослов, местен човек, пенсионер, член на Сливенския спархийски съвет и член на туркешното църковно настоятелство, любезно ме кани да вляза в храма и да запала свещица. И вътре хармония, чистота, блясък. Тук още повече се чувства, че никога е голяма ревност се грижи за благолепното на тоя Божи дом и го е прерънал в бисер на живописния черноморски бряг.

Узнавам, че организационен комитет с председател г-н Гиньо Ганев и секретар Ангел Ангелов са задвижили работата тук. Освен обновяването на храма г-н Ангелов предложил да се построи нова камбанария, кръщелна и църковен магазин, иконостасът да се възстанови, а вътрешността на храма изцяло да се изпие според каноните. На молбата на г-н Ангелов за финансова помощ с готовност откликват фирма „Дивеви и сие“ от селото, фирмите „Хит-90“ и „Пинкова – Масларов – Стрезов“ от Несебър и др. Община Несебър осигурява над 50 000 лв., курортният комплекс „Слънчев бряг“ прави дарение от 6200 лв., а „Елените“ – 1100 лв. Г-н Ангелов изпраща на всички дарители благодарствени писма с квитанцията за получениата и заприколена сума в канцеларията на организационния комитет.

На 16 март 1999 г. спархийският архиепископ Негово Високопреосвещенство Сливенският митрополит Йоанисий извършва водосвет и прави първата копка на новата камбанария, като с топло слово благодарни на дарителите и на ония, които безвъзмездно са дали своя труд за възстановяване на старинния храм „Св. Атанасий“.

Прекрасните стенописи са творба на художника Климент Атанасов, а резбарят Иван Зографов от София е изработил св. Кръст над иконостаса и грифони около него.

Със затан дъх чета имената на голямото множество щедри дарители, изписани със златни букви над входната врата, с упоменаване стойността на дарението им. Те всички са разбрали думите на св. ап. Павел: „А благотворителността и щедростта не забравяйте, защото такива жертви са благоуханието на Богу“ (Евр. 13:16).

На 24 април т. г. организационният комитет и членовете на църковното настоятелство при храма „Св. Атанасий“ са посетили министър-председателя г-н Иван Костов и са го поканили на храмовия празник на 2 май т. г. – Св. Атанасий Летин. На срещата е присъствал и директорът на Дирекцията по вероизповеданията г-н Любомир Младенов.

Премьерът се отзовал на поканата и на 2 май за-

едно с Високопреосвещения митрополит Йоанисий направил първата копка за възстановяването и на манастира „Св. ап. Петър“ в с. Св. Влас. На тържеството присъствал и г-н Л. Младенов. Там г-н Иван Костов казал: „Богоугодно дело е да се издигат из руините срутени вековни светини. И аз обещавам по сили и възможности да помагам за възстановяването на цялата ограда на наши български манастири по тая живописен черноморски бряг, с пожелание да се напълнят с благочестиви и родолюбиви монаси и послушници за слава на Бога и за полза на Отечество то ни!“

Достойни за похвала и пример за подражание са ктиторите, приложниците, дарителите и благоурасителите на възобновения храм „Св. Атанасий Велики“ в с. Свети Влас и всички ония, които възнамеряват да помагат за въздигането на църкви и манастири, дошли до запустение.

При света Петка в Яш

Група български поклонници и тази година се вляха в огромното море от благочестиви християни, стекли се от цяла Румъния, особено от из-

селен през тези дни. Над един милион поклонници се бяха стекли. Полицията и специални доброволчески яри насочаваха групите към катедралата, където са и моштите на светицата вече над 100 години.

Като е известно, те са били в столицата на Втората българска държава Търново, след това в Белград, а после са взети в Румъния, където благоговейно се пазят и тачат от изключително благочестивите молдавани.

Моштите на св. Петка се изнасят за празника и пред катедралата и при завидно добър ред вярващите минават да се поклонят пред раклата. По покана на митрополит Данил беше донесена и частича от моштите на св. великомъченик Георги от митрополит Иероним на Тива и Левадия, Гърция. Поставете край раклата, тя също благославяше всички поклонници.

За празника тази година в Яш беше дошъл Цариградският Веленски патриарх Вартоломей, начело на водената от него делегация. Придружаваше го Румънският патриарх Теохист заедно с много йерарси на Румънската църква. Митрополит Данил беше поканил гости и от неправославни църкви в страната и Европа, които желаеха да видят силата и дълбочината на православната вяра. В рамките на европейското

начинание „Поклонничество 2000“ бяха дошли християни от далечните Норвегия, Англия, Германия, Италия и др. Св. литургия беше отслужена от двамата патриарси в съслужение с 15 митрополити и епископи. Катедралата, смятана за най-голямата църква в Румъния, беше претърпана от хиляди богомолци непрекъснато две деценоци. Озвучаването извън нея даде възможност на стотиците хиляди християни, които останаха навън, да следят богослужението и да участват в общата молитва.

На светата служба присъстваха министър-председателят г-н Изареску, министри, кметът на Яш и други политици, сред тях и четирима кандидати за президентския пост (включително предишният президент Илиеску), които ще се състезават на предстоящите избори през ноември. Поклонниците от България имаха възможността да бъдат благословени и от двамата патриарси, от много йерарси и свещеници от различни православни църкви. На 15 октомври посетихме известните молдавски обители Намц, Сихастрия, Секу, Варатек, Агния, Бистрица. Прехвърляхме свети и незабравими мигове в богослужение и лична молитва в храмове и параклиси, пред чудотворни икони и свети мощи, получихме благословение от непрекъснатите извори на божествената благодат.

От сърце пожелаваме на всички българци, които не са били там, да имат възможност да отидат при света Петка, да посетят тези светини, да изживят духовната радост, която няма равна на себе си.

И.Ж.Д.

Препообна майка Параскева-Петка

точната ѝ част – Молдавия, а също и от околните страни за празника на преподобната майка Параскева-Петка.

Съществуваше намерението да отидат два автобуса поклонници от България. Молдавският и Буковинският митрополит Данил беше осигурил и пошуката им. Поради редица причини обаче само 10 души можахме да поемем дългия, но благословен път към мястото, където от векове се покоят и чудотворят моштите на св. Петка, така много почитана от българци и гърци, сърби и румънци.

Яш отстои от София на над 800 км. Наложено е поклонническата група да ношува в Букурещ под грижите на българския свещеник там – о. Петър Тотев. На 13 октомври двете коли пристигнаха тъмно преди вечерята в Яш. Градът беше прена-

ДОСТОЙНИ АРХИЕРИ ОТ МИНАЛОТО

Струмишки митрополит Герасим

140 години от рождението му

Снимка: личен архив на автора

Митрополит Герасим е един от архиепископите, които са се родили в Българска екзархия, иеродякон Герасим заминува за Русия, където от 1889 г. следва в Киевската духовна академия. След завръщането си в Цариград отец Герасим служи като екзархийски дякон в Българската църква „Св. Стефан“, а впоследствие е назначен за законоучител в Солунската мъжка гимназия. На 14.09.1891 г. в Цариград иеродякон Герасим е ръкоположен в йеромонашески чин, като заедно с това е назначен от Екзарх Йосиф за председател на Българската църковна община в гр. Струмица. Установил се там, отец Герасим е изправен пред множество изпитания, но въпреки всичко „доблестно и с риск за жи-

раста е възпитаван в родолюбие, християнско милосърдие и църковна праведност. През 1886 г., воден от желанието да посвети живота и силите си за доброто на св. Църква и своя народ, приема монашеско пострижение, а на 17.08. същата година е ръкоположен в йеродяконски чин от бившия Охридски митрополит Синесий. Със стипендия, отпусната от Българската екзархия, иеродякон Герасим заминува за Русия, където от 1889 г. следва в Киевската духовна академия. След завръщането си в Цариград отец Герасим служи като екзархийски дякон в Българската църква „Св. Стефан“, а впоследствие е назначен за законоучител в Солунската мъжка гимназия. На 14.09.1891 г. в Цариград иеродякон Герасим е ръкоположен в йеромонашески чин, като заедно с това е назначен от Екзарх Йосиф за председател на Българската църковна община в гр. Струмица. Установил се там, отец Герасим е изправен пред множество изпитания, но въпреки всичко „доблестно и с риск за жи-

вота си брани екзархийското паство от турци и гърци“. На 20.07.1894 г. по решение на Св. Синод йеромонах Герасим е възведен в архимандритско достойнство. На 22.12.1897 г. е избран и киритописан в Българската църква в Цариград за Струмишки митрополит. През цялото време на своето служение в Струмица дяко Герасим е неуморен проповедник и преодолявайки всички трудности от страна на гръцката и сръбската пропаганда, успява да съхрани като едно цяло своето паство. Той е завладяващ оратор, ревностен пастър и всеотдаен архиепископ. Автор е на трудовете: „Кратки църковни поуки“ в три тома, „Шестнадесет кратки речи за разни случаи“, „Ръководство за богослужението на Православната църква“, а заедно с Охридският митрополит Борис превежда и издава Служебника и краткия Треник на български език. Митрополит Герасим предава Богу дух на 1.12.1918 г. в гр. Струмица, където е и погребан.

Борис ЦАЦОВ

Празник в Рилския манастир

В навечерието на празника на прсп. Йоан Рилски Чудотворец стотици поклонници от цялата страна пристигнаха в Рилската света обител. С бащинска грижа ги посрещна игуменът на манастира Драговитийски епископ Йоан и никой от дошлите не остана неподслонен.

Вечерта епископ Йоан в съслужение с Адрианополския епископ Евлогий, ректор на Пловдивската духовна семинария, и монашеското братство отслужи виечно бдение с петохлебие и акатист. Пловдивски семинарист огласиха с песнопенията си храма.

С вдъхновено слово епископ Йоан духовно подгот-

ви за настъпващия празник събраните в манастирската църква богомолци. Всички се поклониха на светите мощи на преподобния и бяха помазани с елей от кандилото на св. Йоан.

Сутринта дървеното клепало и камбанният звън призоваха богомолците отново в храма. Св. Литургия за празника на преподобния Йоан Рилски отслужи Негово Високопреосвещенство Неврокопският митрополит Натанаил в съслужение с игумена на манастира Драговитийски епископ Йоан, Адрианополския епископ Евлогий и много свещеници.

Проповед за празника произнесе митрополит На-

танаил. Той изрази и своята благодарност към светеца за застъпничеството му пред Господа. С проповед към народа се обърна и игуменът на манастира епископ Йоан.

След това духовници и миряни в литийно шествие обиколиха храма и бяха благословени с иконата на преподобния Йоан Рилски.

Из словото на Неврокопския митрополит Натанаил

Възлюбени в Господа братя и сестри, св. ап. Павел ни съветва винаги да благодарим за всичко на Господа. И ние днес сме с изпълнени с признателност сърца към Бога за великата Негова милост, че ни удостои да имаме такъв велик представител пред Неговия престол още от самото начало на приемането на св. православна вяра от нашия народ, по времето на св. цар Борис Покръстител, преди повече от 1100 години. Още от вчера св. Православна църква призовава всички свои верни чада в тази дивна св. обител, създадена от иейния покровител и виечен игумен, както обичат често да се изразяват рилските игумени, преподобни Иван Рилски, за да почетем неговата памет. Но не само в тази св. обител, а и в другите храмове, и то не само в нашата родина, а и на много места из целия свят тържествено се отбелязва неговата памет.

Св. Иван Рилски Чудотворец е доказателст-

во за нас, че тази вяра, която приехме, с действена, че тя е вяра животворна, вяра на възкресението, защото и св. мощи на св. Иван Рилски говорят, че за Бога всичко е възможно и че за Него няма мъртви. Защото мъртви са не онези, които са починали, а мъртви са онези, които са далеч от Бога и от Неговата благодат. А тези, които вярват в Неговото боговъплъщение и кръстна смърт, във възкресението, наистина са Божии чада, онези, които ще живеят вечно, както преподобният наш Йоан Пустиножител, Рилски Чудотворец.

Всички ние се събрахме да изповидаме нашата вяра във Възкресението, защото с тази вяра св. Иван Рилски без закърмен още от детска възраст и на много места из нашата родина се подвиза с добрия подвиг на вярата. Накрая той се установи тук, в тази дивна Рилска пустина, на чиято естетическа красота днес ние се радваме, но не ни привлича толкова природната красота, колкото св. Йоан Рилски, който благоу-

хае дивно своите светии нетленни мощи и върши чудеса – чудеса на вярата, чудеса на възкресението.

Преподобния Йоан Рилски не е наречен случайно от народа Чудотворец. Той винаги, още при живие, не само проповядваше вярата, той живеше с нея и с Божията благодат вършеше чудеса, като в същото време, за разлика от мнозина самозванци, винаги казваше: „Чада и аз съм подобен на вас и това, което става не го върша аз, а го върши всеилната Божия благодат“.

Много чудеса е извършил св. Йоан Рилски Чудотворец, чудеса, които са описани в няколко книги, но както четем в Свещ. Писание, Господ Исус Христос е казал на св. апостоли и на всички онези, които ще повярват в Него, да не се учудват на чудесата, които върши Той, защото тези чудеса, а и по-големите ще извършват и те в Негово име. Затова ние казваме, че Христовото слово е вечно, непреходно, защото е слово за вечен живот. [...]

Из словото на Драговитийски епископ Йоан

Братя и сестри, и таланта година св. Иван не ни остави и възпълни сърцата ни с радост по случай своя ден. Не напразно народът нарича днешния празник „Отчов ден“ т. е. ден на отеца, а Той е един, това е св. Иван Рилски. Той е баша на целия български народ и на неговия закрильник. И аз от все сърце благодаря от името на манастирското братство и от мое име и най-вече от ваше име, братя и сестри, които дойдохте на днешния празник, за да се поклоните пред св. мощи на светеца и да изирисим неговите молитви за здраве, за успех, за благосъстояние на цялата Българска църква и на нейната малка частца св. Рилска обител, за това, че дойде Негово Високопреосвещенство Неврокопският митрополит, за да украси службата и да ви укрепи и вас и нас със своите молитви. Молитвите, братя и сестри, са като свещта – когато една свещ гори, тя лесно може да бъде изгасена от ветровете, но когато много свещи горят, колкото ветровете да напи-

рат, толкова повече се разраства пламъкът и този пламък са вашите и нашите молитви. Те достигат до небето, до небесния престол, където светецът моли Всеподателя Бога за своите български чада. И по такъв начин земната и небесната Църква се съединяват. И празникът се украсява и става силен, за да може да се вършат чудеса.

Много са враговете на светата обител, много граблителски ръце посягат към нея, но ние знаем, че в края на краищата онова, което е Светинавоно, никой не може да го вземе, защото старата поговорка, тук в светата обител казва: „Който отнесе нещо от светата обител, от дома на св. Ивана, от неговото имущество, внесе огън в своя дом“.

Затова, братя и сестри, като ви благодаря, че дойдохте на днешния ден, искам да си спомини и за нашите прадеди, които са градили този манастир и на гръб са носили тези тежки гранитни блокове и са издигали тези мраморни колони. И те са правили това не за отдел-

ни личности, а за св. Иван Рилски. Затова ние се гордеем не с градежите само, а с ония дух, който е движел българския народ, за да тръгне от всички краща на страната и да изиде през време на турското робство, когато не са разрешавали да издигат храмове повисоки от земята, да издигне тук в тези диви дебри на Рила планина тая величествена св. обител. И нека да чуят тези, които продължават да оштетяват манастира, да го ограбват, че това, което е Светинавоно, ще остане пак на него.

И аз се обръщам с молба към българския народ: като достойни приемници на вашите прадеди, които са давали тук лептата и труда си, и потта, и молитвите си, да ги подкрепите и ние днес и да продължите делото им, за да расте св. обител все така величествена, и след 1100-годишно съществуване и занаярпа да я има за чест на Църква, народ и родина.

Честит празник, братя и сестри, и нека св. Иван Рилски да бъде закрильник на всички вас.

АБОНАМЕНТНА КАМПАНИЯ '2001

Да погледнем заедно някои проблеми

През тази година „Църковен вестник“ навърши 100 години. Тържествата (скромни) отшумяха и сякаш забравихме за това, че официалното издание на БПЦ е било съхранено в продължение на един век – век на войни, смяна на правителства и режими.

Вестникът е оцелял, но това е станало благодарение на конкретни хора, които са дали сили, време и желание издание да излиза и да достига до повече читатели.

Днес, след 100 години, положението е разпространението на „Църковен вестник“ е трагично. Тиражът му е 2 500 бр. и се продава основно в православните храмове. Разпрос-

транението му чрез РЕП е скъпо и неэффективно, затова и не може да бъде открит на шансовете за продажба на вестници. Логично е всеки, който иска да си купи „Църковен вестник“, да направи това в някой от православните храмове. Само че действителността е друга.

Православните храмове в София

(без разколическите) са около 40. Официалното издание на Българската православна църква се продава на касакските в 24 от тях, а чрез ръчни разпространители – в 2. Заявките на повечето храмове за вестници не надхвърлят 20-30 бройки, но реално само част от тях се продава. Най-големи са заявките на храм

„Св. Неделя“ – 300 бр. и „Св. Николай Мирликиски“ – 80 бр. Веднага след тях се нареждат „Св. Петка“ – 60 бр., „Св. Александър Невски“ – 60 бр., „Св. Георги“ (центъра) – 50 бр. Тези цифри на фона на едномилionen София изглеждат смешни.

Още по-отчайващо е положението в провинцията

Много малко храмове там предлагат на енориалните си „Църковен вестник“. Заявките на храмовете по митрополии за всеки брой на вестника са следните: Русенска митрополия – 130 бр., Сливенска митрополия – 145 бр., Великопольска митрополия – 60 бр., Пловдивска митрополия – 123 бр., Старозагоре-

ка митрополия – 10 бр., Плевенска митрополия – 30 бр., Варненска митрополия – 80 бр., Неврокопска митрополия – 30 бр.

Всески ще се досети, гледайки тези цифри, че в по-голяма част от храмовете на посочените митрополии „Църковен вестник“ не се продава. Да не говорим за факта, че има митрополии, които изобщо не фигурират в списъка, т.е. те не са заявили желание за продажба на официалното издание на БПЦ. Не трябва също така да се забравя, че това са само заявки, а не реално продадени бройки. В списъка на частните абонати са много малко имената на храмове или митрополии.

След като храмът е единственото място, в кое-

то може да се купи „Църковен вестник“, а там той не се продава, то по какъв начин тогава писаното църковно слово ще стига до хората? Вярно е, че днес българите са материално затруднени и не всеки може да отдели пари (40-50 ст.) за вестник. Но иска обрнем внимание на следния парадокс. Един доброволен сътрудник на ЦВ сам ръчно продава по 200 бройки от всяко издание на вестника, т.е. по 400 бр. на месец, а централен столичен храм с голяма посещаемост продава на касакските си по-малко от 15 бройки.

Разпространението на „Църковен вестник“ е трудно по много причини, както са трудни и много други неща в ежедневието ни. Но ако всички, от които това

зависи по някакъв начин, се постараят колкото се може повече хора да имат достъп до вестника, можем да се надяваме на успех. Защото „Църковен вестник“ се списва за читателите си, т.е. за христианията на Българската православна църква, и трябва да направим достъпна им до него полесен.

Сега започва новата абонаментна кампания на вестника. В нейното начало искам да благодаря на всички архиереи, свещеници и редовни миряни, които с целта на много труд и усияния доставят „Църковен вестник“ до неговите читатели и така правят църковната просвета достъпна за повече българи.

ЦВ

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ за „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“

Посочете изданието и периода от време, за което искате да се абонирате (моля, попълвайте четливо с печатни букви):

Име..... Презиме..... Фамилия.....
 гр./с..... п. код..... общ..... обл..... ж.к./ул..... №..... бл..... вх..... ап..... тел:.....

Изпращайте на адреса на издателството попълнения талон за абонамент с приложена квитанция от пощенския запис.

Цените на абонамента са на стр. 8.

Кръстният път на православните в Косово

Православна глобализация

На 30 октомври се празнува паметта на св. крал Стефан Милути, сръбски светец, чиито мощи се покояват в софийския катедрален храм „Св. Неделя“. Сръбските християни, идващи в София, непременно минават да се поклонят на „своя“ светец. По същия начин и българите ходят на поклонение при „българската“ света Петка в Яш Румъния. Примерите за това са много и не правят впечатление, защото за православните националната принадлежност никога не е била от първостепенно значение. За тях светът се възприема в неговата цялост, или глобалност, защото цялата земя е Божие творение. Макар и сръбски

крал, св. Стефан построи църкви и манастири не само на територията на собствената си държава, но и в Йерусалим, Цариград, Солун на Света Гора, както и странноприемница за поклонници славяни в Йерусалим. Той е бил воден от идеята, че храмове и манастири трябва да има там, където има и християни, които да черпят благодат и спасение в тях. Границите и нашите не са от значение. Във всяка част на света православната св. Литургия е една и съща, както и символът на верата и догмите, без това да отрича нито личните, нито националните различия и особености. Този пример за православна „глобализация“ днес ни изглежда странен. Ние се намираме в

епохата на глобализацията, когато благодарение на технологичните светът става малък и сякаш еднакъв навсякъде. В същото време като отговор на това, виждаме засилване на национализма и ксенофобията. Дори някои православни първо се изживяват като гърци, сръби, руснаци, българи и т.н., а после като християни. Караме се дори за това, на кого принадлежат един или други свети, светини и манастири. А забравяме, че за светите светът е едната Вселенска църква и когато са се подвизавали, те не са правили това за нацията си, а са вярвали, че се приближават към Христа и прославят Неговото име.

Полина ГЕОРГИЕВА

СПРАВКА

Метохия заема западната част на съвременната провинция Косово. Името ѝ идва от гръцката дума „метохия“, мн.ч. *метохия*, което означава *манастирски имения*.

През средните векове главните сръбски православни манастири от района са имали свои имения, предимно лозя, в Метохия, недалеч от Оравоца.

Косово получава името си от сръбската дума „кос“ (птицата кос). Над 90% от географските имена в днешно Косово имат сръбски произход, което показва вековното присъствие на сръбския народ и култура в тази област. Албанците използват думата „Косова“, която е производна на сръбската дума Косово. По този начин албанците са преименували и другите географски области в Косово.

Банският манастир

Банският манастир е построен с дарения на св. крал Стефан Милути през 14 в. за негов последен дом и място за упокой. Манастирският храм е посветен на св. Стефан и е продължение на типичния за 13 в. в Сърбия архитектурен стил.

Внушителният манастирски комплекс включва защитни кули, зала за приеми и различни помощни сгради, променни многократно в течение на вековете.

През време на турско робство манастирският

храм е обърнат на джамия. Преди две десетилетия започват археологически разкопки в манастирския комплекс, които продължават и днес.

Мощите на св. крал Стефан се съхранявали в манастира до времето на Косовската битка (1389 г.), когато били пренесени в близкото рударско село Тренча и към 1460 г. били занесени в София. И до днес те се покояват в митрополитската катедрала „Св. Неделя“ в центъра на столицата.

Св. крал Стефан
Стенопис от Банският манастир

Среща между новия югославски президент и епископа на Рашка и Призрен Артемие

На 10 октомври новият президент на Югославия д-р Воислав Кошуница прие в двореца на федерацията епископа на Рашка и Призрен и президент на националния съвет на Косово и Метохия д-р Артемие Радосавлевич.

Епископът поздравя новия президент с изборната победа и двамата обсъдиха положението в Косово и Метохия в светлината на новите демократични промени в Сърбия.

Епископ Артемие сподели, че победата на демократичната опозиция в Сърбия и изборът на нов президент не се приема положително нито сред сръбите, нито сред албанците в Косово и Метохия. Политиката на бившия президент Милошевич се подкрепяла от косовските албанци, тъй като те виждали в нея най-добрата начин за постигане на техните искания за независимост. Сега те смятат, че възможностите им за това намаляват.

Епископ Артемие подчерта, че при взе-

мане на решения за бъдещето на Косово и Метохия трябва да се иска мнението не само на косовските албанци и международната общност, но и на новото демократично правителство в Белград и косовските сръби. Идването на власт на новото правителство ще създаде добри предпоставки за оставането на сръбите в Косово и Метохия, както и за връщането на бежанците по домовете им. „Това е нашата цел, но и цел на вашата мъдра политика, г-н президент“ – каза епископът.

Президентът Кошуница благодари на епископ Артемие за поздравленията и каза, че разрешаването на проблема в Косово е много важно и от него зависи бъдещето на Югославия.

В края на разговора епископ Артемие и президентът Кошуница се договориха следващата им среща да се проведе в манастира Грачаница в Косово и Метохия.

По Интернет

РЕПОРТАЖ

Косово

Денят на един православен свещеник

Косовска Митровица е разделена на две – от река Ибар и от омурзата. Иначе връзките между Анклава и Сърбия са добри. Мостът се охранява от силите на KFOR. Колите минават без проблеми. Никой не работи, но и никой не гладува. Снабдяването е провизи и нормално.

Основният проблем е църквата. Разположена на отсрещния бряг на реката, тя е останала на албанска територия. Вярващите по никакъв начин не могат да стигнат до нея.

Извън града, на около 300 метра от един друг мост – по-малък, но също толкова охраняван – се намира църквата на о. Светислав Неджич. Внушителна сграда от XIX в., разположена в средата на просторен двор, охранявана от бронирани коли на умиротворителните сили.

„Ако си тръгна от тук, църквата ще бъде разрушена, разказва свещеникът. Тук живеем 15 души, трима от които сме свещеници. За добро или за лошо, всички сме принудени да бъдем неотлъчно на територията на храма.“

Той е 63-годишен, но изглежда по-стар.

„Преди ни пазеха французи. Сега са италианци. Това е добре. Църквите, които се пазят от някои други, горят твърде често.“

Свиргута на о. Светислав, Слободанка, сервира гъсто турско кафе. През това време дъщерите им Снежана и Славица изваждат от едно чекмедже снимки, леко размазани, на разрушени църкви, обгорели икони, подпаднали манастири. От миналото лято повече от 80 православни обители и храмове в региона са били унищожени – изпепелени, взривавани и обстрелявани. Много от тях са били шедеври под закрилата на ЮНЕСКО. Всичко това пред очите на KFOR.

„Бих могъл да напусна това място, добавя о. Светислав, синът ми живее другаде със семейството си. Но направя ли го, този храм, посветен на нашия велик св. Сава, ще бъде разрушен тутакси. Подобря да умра, ако така трябва.“

Пристигат три бронетранспортъра. Налага се свещеникът да излезе. Само по този начин той може да отиде да отслужи св.

Литургия в малката и още недостроена църквичка „Св. Георги“ в Цвечан – село на няколко километра от Косовска Митровица, което също е под духовната опека на о. Светислав.

Службата едва е приключила, а отсечът вече трябва да бърза към затвора на Митровица.

Там го очакват двадесетина задържани сръби, които от две седмици са в г л а д н а стачка в знак на протест срещу безпричинното освобождаване на един албански терорист.

Но о. Светислав е далеч от политическите страсти. Той изповядва, четне молитви, дава св. Причастие на онези, които са пожелали, утешава изпадналите в отчаяние.

Дълго притиска в прегръдката си 15-годишния Владимир Вучетич, който е с психични увреждания. Той също е задържан...

Арсений Вишошвич, на 62 години, е болен и полусляп. Налага се о. Светислав да го посети лично в килията му. Придружава го пътното капитан от египетските сили, който раздразнен и с неохота се отдръпва за малко встрани през време на кратката среща.

След това свещеникът се отправя към тясното помещение, където изглеждат едномесечна присъда две руски проститутки. Те очакват о. Светислав за изповед. Отвалчени и продадени от руската мафия на турската мафия, а сетне препродадени на албанската „за продажба“ на военните-умиротворители в Косово. Двете жени не желаят нищо друго, освен възможно най-бързо да се завърнат в родината си. Но докато са тук, са част от паството на о. Светислав.

Към 19 ч. свещеникът трябва да напусне затвора, за да се прибере у дома. От-

ново го чакат италианските бронетранспортъри, вън от които животът му е в опасност.

Пред своята църква-упокойня възвръщайки човек се измъква с усилие от тежката бронирана машина.

„Вече съм стар и болен, казва той, животът ми почти свърши. Но на това място беше конфискувано правото на живот и на моите деца, и на всички християнски чедра в Косово.“

На земята винаги може да се намери никое съобщение за всяко нещастие. Но не и пред Бога.“

Виктор ЛУПАН
по материали от
френския печат
(със съкращения)

ЗАПОЧВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2001 г.

„Църковен вестник“	
1 година	19,20 лв.
6 месеца	9,60 лв.
3 месеца	4,80 лв.
1 месец	1,60 лв.
Цена на 1 брой	0,50 лв.

сп. „Духовна култура“	
Поради възобновяване поредицата от 12 броя годишно цените за абонамента се променят съответно:	
1 година	16,80 лв.
6 месеца	8,40 лв.
3 месеца	4,20 лв.
Цена на 1 брой	0,90 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София – 1090
ул. „Оборище“ №4
тел. 987-56-11
факс 989-76-00

Главен редактор
АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ

Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
ТБ Вnoxим, клон Европа – София, пл. „Св. Неделя“ № 19
банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018

Сумата да се изпраща с пощенски запис или по банкова сметка, в която да се изписва точният адрес и пощенският код на получателя!

Напомяваме, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.